Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Stichting Natuur en Milieu
T.a.v. mevr. M. Demmers
Directeur-bestuurder
Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht, Nederland

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Mw. A.W.H. Bertram
Staatssecretaris

Secretariaat.staatssecretaris@minienw.nl
M 06-25538702

Datum
16 september 2026

Ons kenmerk
IENW/BSK-2026/183641

Geachte mevrouw Demmers,

Voor de zomervakantie stuurde u mij, mede namens KWF Kankerbestrijding, Longfonds, Hartstichting en Future Up een brief waarmee u wilt bijdragen aan de afwegingen in de komende kabinetsperiode. U benoemt hierin een aantal punten waarop volgens u aanvullende stappen nodig zijn om invulling te kunnen geven aan mijn doelstelling uit de beleidsbrief IenW om te werken aan "Een schone, gezonde en veilige leefomgeving in de sterkste economische delta van de wereld". Met uw brief evenals uw inbreng in de verschillende gesprekken die ik inmiddels heb gevoerd zoals de perspectieventour en het gezondheidsdiner laat u uw betrokkenheid zien. Dat waardeer ik zeer en ik wil u hiervoor bedanken.

Gezondheid van de mens en ecosystemen is het belangrijkste doel achter het milieubeleid. Door vervuiling verder terug te dringen en te voorkomen werken we aan de vitaliteit van ecosystemen, waar onze gezondheid maar ook de economie van afhankelijk zijn. Denk hierbij aan schoon (drink)water, een gezonde en vruchtbare bodem voor onze voedselvoorziening en schone lucht om in te ademen. Ik deel dan ook uw visie dat een schone en gezonde leefomgeving een belangrijke basis is voor ons welzijn en onze welvaart.

De afgelopen vijftig jaar is er al veel bereikt. Tegelijkertijd is het helder dat verdere stappen nog steeds nodig zijn. Daarbij wil ik oog houden voor de economische en maatschappelijke werkelijkheid waarin beleid ten aanzien van de leefomgeving ontwikkeld moet worden. De wereld is de afgelopen jaren veranderd. In Nederland staan we voor een groot aantal opgaven, zoals de woningbouwopgave, het versterken van onze weerbaarheid en het veiligstellen van het concurrentievermogen van ons bedrijfsleven. Het gaat erom de juiste balans te vinden hoe deze opgaven te faciliteren en tegelijkertijd de leefomgevingskwaliteit te verbeteren.

Economische weerbaarheid vergt dat we in voldoende mate autonoom kunnen opereren, zowel Europees als in Nederland. Dat vraagt dat we moeten bezien hoe we het voortbestaan van specifieke economische activiteiten in Europa en Nederland kunnen veiligstellen zonder de gezondheid van mensen uit het oog te verliezen. Door op Europees niveau normen te stellen voor de maximale uitstoot en impact van grote industriële bedrijven wordt de kwaliteit van de leefomgeving

verbeterd, ontstaat er een gelijk speelveld en ontstaat er duidelijkheid voor burgers en bedrijven. Het versterken van de leefomgevingskwaliteit is onder andere ook onderdeel van de maatwerkafspraken die we met de grote industriële bedrijven maken.

In uw brief noemt u specifiek vier inhoudelijke aandachtspunten, waar ik kort op in zal gaan. Allereerst wijst u op het belang van heldere en actuele *normstelling*. Met de nationale implementatie van de onlangs herziene EU-Richtlijn luchtkwaliteit en de EU-Richtlijn Industriële Emissies (RIE) wordt hier een belangrijke volgende stap in gezet. De aangescherpte grenswaarden voor de maximale concentraties van vervuilende stoffen in de buitenlucht liggen dichter bij de advieswaarden die de Wereldgezondheidsorganisatie WHO hanteert op milieu- en gezondheids-bescherming. Tegelijkertijd zullen emissienormen in de industrie in vergunningen naar beneden worden bijgesteld. Ook lopen er verbetertrajecten op het gebied van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en industrie en omwonenden. Al deze stappen werken in de richting van de Zero Pollution ambitie in 2050.
De kunst is om te komen tot voorspelbaar en goed vormgeven milieubeleid waarmee we de leefomgevingskwaliteit versterken en tegelijkertijd onnodige regel- en administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven voorkomen. Goed vormgegeven milieubeleid vermindert onzekerheden, stimuleert investeringen en bevordert innovatie en de ontwikkeling van schone technieken.

Ten tweede merkt u op dat de beleidsbrief niet ingaat op het lopende onderzoek naar een (gedeeltelijk) lozingsverbod van *PFAS*. Dat onderzoek loopt momenteel nog en zal dit najaar worden afgerond. De Tweede Kamer wordt hierover naar verwachting in november geïnformeerd. U vraagt verder om de Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel voor een universele PFAS-restrictie in de EU. De Europese Commissie zal naar verwachting midden volgend jaar een voorstel ter discussie en stemming voorleggen aan het betreffende lidstatencomité. Het is mijn intentie om voor de Milieuraad van december 2026 met gelijkgestemde lidstaten een document te presenteren om de Europese Commissie hierbij aan te zetten tot snelheid en ambitie. Zo lang er geen voorstel ligt, kan ik niet in detail vooruitlopen op de Nederlandse positie. De hoofdlijn is helder, het doel van de restrictie is om de emissies van PFAS naar het milieu ver terug te dringen. Ik zal het voorstel daarop beoordelen.

Rondom *monitoring* benoemt u terecht dat u de pilot meten mist in het kader van de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Deze pilot gaat inderdaad relevante inzichten opleveren die bij gaan dragen aan effectiever beleid, monitoring en het verder bouwen aan vertrouwen van omwonenden. In de volgende voortgangsbrief rond de Actieagenda die is voorzien eind 2026 informeer ik de Tweede Kamer over de stand van zaken.

Tot slot gaat u in op *beprijzing van milieuverontreiniging*. Het kabinet zet zich in om milieuschade verder te beperken. Beprijzing is daarin een belangrijk instrument naast normering en subsidiering. Niet voor niets is in de Omgevingswet het principe ‘de vervuiler betaalt’ opgenomen als een verplichte instructieregel voor beleid én als directe basis voor wettelijke herstel- en verhaalsplichten. Vanuit het oogpunt van een gelijk speelveld en concurrentie-vermogen zet het kabinet vooral op Europees niveau in op het beperken van milieuschade door normen te blijven aanscherpen, te beprijzen en te subsidiëren. Ook hiervoor geldt het belang van voorspelbaar en langetermijn-milieubeleid. Dat

is belangrijk om de maatschappelijke kosten van milieubeleid beheersbaar te houden en om het draagvlak voor milieubeleid te behouden.
Tegelijkertijd onderzoek ik wel wat nationaal mogelijkheden in dit kader zijn. Zo breng ik, op verzoek van de Tweede Kamer, in kaart op welke wijze met vormen van financiële prikkels de uitstoot van schadelijke stoffen en de maatschappelijke kosten daarvan kunnen worden teruggedrongen.

De afgelopen periode ben ik veel in gesprek geweest over de opgaven rond innovatief milieubeleid voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving en een sterke economie. Dat zal ik blijven doen. Niet in de laatste plaats met provincies en gemeenten met wie ik graag samenwerk om het beleid daadwerkelijk om te kunnen zetten in effectieve maatregelen. Dit najaar zal ik de Tweede Kamer informeren over hoe ik tegen de belangrijke opgave voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving aankijk. In de nabije toekomst ga ik graag verder in gesprek met de verschillende stakeholders, over welke stappen ik samen met hen ga zetten.

Met vriendelijke groet,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Annet Bertram